

**PACTE LOCAL PER L'OCUPACIÓ, LA COHESIÓ SOCIAL I EL FOMENT DE
L'ECONOMIA PRODUCTIVA – SETEMBRE 2016**

PREÀMBUL

A la ciutat de Palma, tenim més de 22.000 persones aturades i d'elles, més d'una tercera part, superen els 50 anys; amb la dificultat evident d'inserció laboral, absència en molts dels casos de cobertura per desocupació, i amb components personals i familiars complexes.

A més de les concretes dades de persones aturades que es configuren com a un índex important respecte a la evolució econòmica i social de la ciutat, hem de prendre en consideració un element absolutament imprescindible per a un correcte anàlisi del context socioeconòmic actual: la precarietat laboral.

La recurrent crisi econòmica que ha suportat aquesta societat i que a dia d'avui encara manté importants efectes, s'ha traduït en la confirmació d'un element social clarament perjudicial consistent en la consolidació, en determinats àmbits, dels contractes precaris que han substituït llocs de feina estables.

Així, hem de prendre en consideració les dades d'afiliació a la Seguretat Social a Palma en 2007 i 2015.

En conjunt, s'aprecia que en aquests 8 anys s'han perdut 17.371 afiliacions, un 8,2% de les que hi havia de mitjana en 2007. La major part d'aquesta pèrdua prové del règim general, que disminueix en més de 16.000 assalariats, un 9,2% dels registrats en 2007. De la seva part, els autònoms han disminuït també en més de 1.600 persones, un 6% sobre dita mitjana.

Taula . Afiliació als règims de la Seguretat Social, Palma, 2007-2015

Règim	Mitjana 2015	Mitjana 2007
General	162.068	178.450
Autònom	26.175	27.783
De la Llar	5.176	4.417
Del Mar	609	688
Agrari	447	509
Total	194.476	211.846

Font: Ibestat

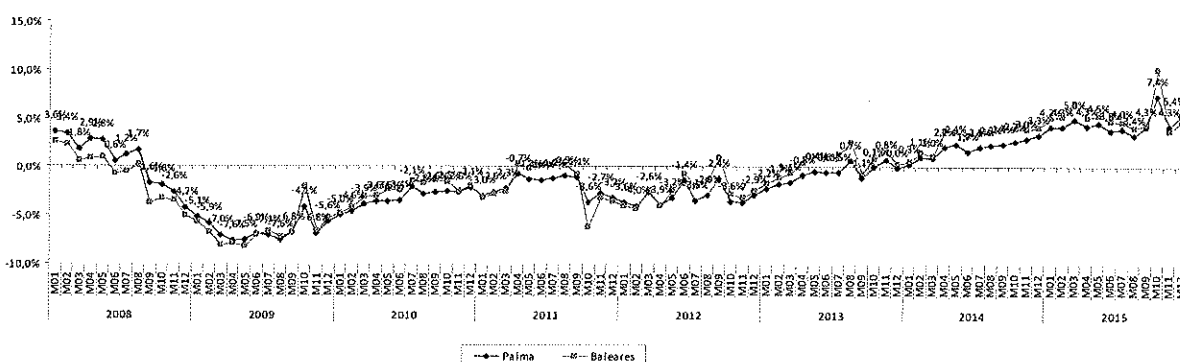
Aquest gràfic mostra com s'ha produït aquesta evolució mes rere mes en termes interanuals.

A tenor de l'inici de la crisi a finals de 2007, el creixement de l'ocupació comença a davallar en setembre del 2008, tant per a Palma com per a Balears; i segueix davallant constantment durant més de 5 anys fins assolir el seu mínim en gener de 2013 amb 167.650 afiliats. És a partir de novembre del mateix any quan comença una lenta recuperació que se consolida al llarg de 2014 i 2015, de forma que el nombre de 184.748 afiliats de desembre de 2015 és el més alt des del mateix mes de 2009 (quan de fet s'assoleixen una mica menys, 184.252 afiliats).

Si el ritme de creixement se manté igual o superior, sabent que de mitjana en aquest darrer any 2015 s'han recuperat 8.477 afiliacions sobre l'any anterior, a inicis de 2017 se podrien haver recuperat les xifres d'ocupació de fa 10 anys, en 2007.

Tot i així, la qualitat del treball ha canviat cap a un augment de la precarietat i ha suposat una significativa pèrdua de poder adquisitiu per als treballadors, que veuen amb incertesa el seu futur laboral.

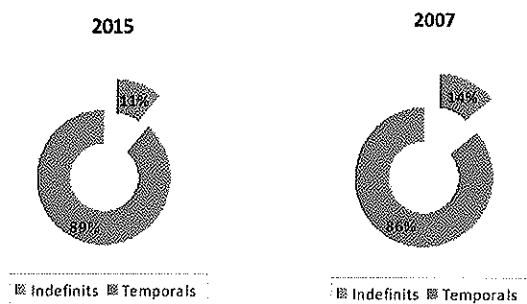
Gràfic. Evolució de l'afiliació a Palma (total règims), % variació interanual, 2008-2015

Font: Ibestat

Efectivament, si se comparen els percentatges de contractació indefinida i temporal entre 2007 i 2015, es veu que la indefinida ha disminuït en 3 p.p. que ha guanyat la contractació temporal.

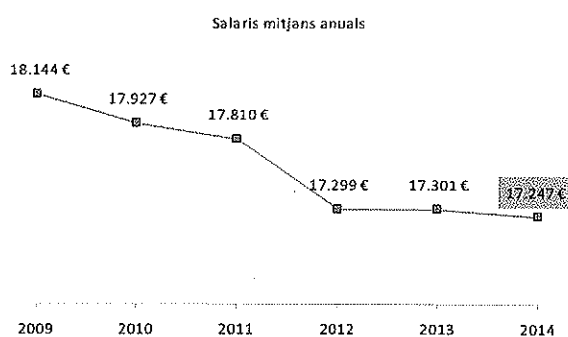
Gràfic . Contractació per tipus a Palma, 2015-2007

Font: OTIB, Direcció General d'Ocupació i Economia

Així mateix, la magnitud de la devaluació salarial es pot observar en el següent gràfic: l'evolució dels salaris a les Illes Balears mostra una baixada del -4,94% del seu valor. Si es pren en consideració que, en el sexenni 2009-2014, els preus (IPC) han tingut una variació del +8%, la pèrdua de capacitat adquisitiva dels salaris illencs és de gairebé d'un -13% de mitjana. Aquests anys de crisi tampoc han modificat les diferències salarials segons nacionalitat. Les persones de nacionalitat estrangera declaren a l'Agència Tributària un salari anual mitjà un 46% inferior a les de nacionalitat espanyola, degut essencialment a que ocupen les categories laborals pitjor retribuïdes, són majoria en sectors especialment precaris (el dels treballs de serveis domèstics n'és un clar exemple), i tenen un pes molt important en el mercat laboral no formal.

Gràfic. Salaris mitjans anuals, total persones assalariades, 2009-2014

Font: F. Gadeso a partir de dades de l'ATIB

Quant a l'evolució de l'atur a Palma en els darrers anys, el següent gràfic mostra com transcorre en perfecte paral·lelisme amb el conjunt de Balears. L'atur comença a créixer en termes interanuals a finals de 2007 i s'aprecia com en maig de 2009 assoleix el seu major pic amb una variació interanual del 83,3%. A partir d'aquest mes, tot i que segueix creixent, alenteix el seu ritme fins que dos anys després, en maig de 2011, mostra una primera davallada (-0,2%) que se confirmarà a partir de novembre de 2012. Des de llavors, s'acumulen més de 3 anys consecutius de davallada interanual, de forma que de mitjana en 2015 se registren 29.400 persones desocupades.

Tot i així, queda molt de camí per recorre abans de recuperar la xifra de 15.090 persones aturades que se registraven de mitjana en 2007, any previ a l'expansió en cascada de la crisi (un 95% menys d'atur).

Gràfic. Evolució de l'atur registrat a Palma, % variació interanual, 2008-2015

Font: Ibestat

Analitzant el perfil de les persones aturades en 2015 envers l'any 2007, s'aprecia quines característiques són menys afavoridores de la inserció laboral. Sobre l'any de partida, la presència dels homes augmenta en 2 punts percentuals, del 45% al 47%, degut essencialment a la caiguda de l'activitat en la construcció; tot i així, les dones segueixen essent una majoria del 53% del total de persones aturades. Els trams d'edat mostren com els majors de 45 anys tenen més dificultat per inserir-se i el seu pes puja 10 p.p. sobre el total, fins assolir el 45% del total d'aturats. De la seva part, tot i que els joves només suposen un 10% del total d'aturats, la seva presència a les files de l'atur ha augmentat un 52% des de 2007.

El nivell d'estudis també és un factor determinant i aquelles persones amb un nivell de primària o inferior passen de suposar el 16% dels aturats al 27% en 2015. Així mateix resulta complicat pels universitaris, que no troben feina en un mercat laboral dedicat als serveis amb ocupacions de baix perfil.

Entre els sectors d'activitat econòmica, la construcció pareix haver-se recuperat d'ençà 2009, quan els que cercaven feina aquí sumaven el 22% dels aturats. En 2015 aquest percentatge ha davallat al 12,6%, fins i tot per sota el de 2007. Però la caiguda més notòria correspon als serveis, sector en el qual els demandants disminueixen en 4 p.p., especialment en la resta de serveis. Aquelles persones que no han treballat amb anterioritat troben també més obstacles per inserir-se (augment de 3,5p.p. sobre 2007).

Taula. Atur registrat a Palma, 2007-2015

Sexe	% Mitjana 2015	% Mitjana 2007
Homes	47,4%	45,5%
Dones	52,6%	54,5%
Edat		
<25 anys	9,9%	12,6%
25-44 anys	44,9%	52,9%
>44 anys	45,2%	34,5%
Nacionalitat		
Espanyols	82,6%	80,4%
Estrangers	17,4%	19,6%
	UE	6,1%
	No UE	11,3%
		5,6%
		14,0%
Nivell d'estudis		
Sense estudis	0,3%	0,4%
Estudis primaris	26,5%	16,1%
Secundària obligatòria	48,4%	60,4%
Secundària post-obligatòria	17,7%	17,5%
Universitaris	7,2%	5,5%
Sector econòmic		
Agricultura	1,9%	0,7%
Indústria	4,4%	3,8%
Construcció	12,6%	13,7%
Serveis	75,2%	79,3%
	Hoteleria	17,5%
	Comerç	14,0%
	Resta serveis	43,7%
		16,7%
		15,0%
		47,6%
Sense ocupació anterior	6,0%	2,5%
Total	100%	100%

Font: OTIB, Direcció General d'Ocupació i Economia

Quant a les ocupacions que pareixen tenir millors perspectives de creixement a mitjà terme, l'únic estudi publicat a nivell local està centrat en el conjunt de Balears i pertany a l'Observatori del Treball en 2011. Entre els principals resultats, destaca cinc famílies professionals que concentren les oportunitats de treball i desenvolupament laboral en la comunitat: serveis socioculturals i a la comunitat, seguretat i medi ambient, sanitat, química i informàtica i comunicacions.

Prenent en consideració aquestes dades objectives, a ciutat de Palma s'ha de configurar com un espai de prosperitat compartida, generadora d'ocupació i oportunitats per a la majoria social i no només per a determinats grups o espais professionals específics.

Amb caràcter inicial, s'ha de desenvolupar un Pla d'Ocupació Digne i amb Drets, consensuat amb els agents socials i econòmic afectats, que estigui plenament orientat a la creació d'ocupació estable i de qualitat que permeti lluitar contra la precarietat actual que condemna a molts treballadors i treballadores a situacions personals i familiars inassolibles.

Per aquest motiu s'ha de treballar de manera coordinada i consensuada amb els actors socials i econòmics per tal d'afrontar la precarietat laboral, temporalitat i pèrdua de drets que afecta de manera intensa a treballadors i treballadores joves i també als majors de 45 anys.

Sense perjudici de les recents temporades turístiques amb resultats macroeconòmics considerats adequats per part dels actors econòmics, aquestes no han contribuït de manera clara a la millora de les condicions laborals dels treballadors i treballadores de Palma.

En aquest sentit, s'ha detectat una clara reducció generalitzada del nombre mitjà d'hores en la contractació laboral amb un fort increment de contractació jove de menys de 10 hores setmanals.

Pel que fa a les persones amb discapacitat, és un compromís ineludible el diàleg amb les entitats socials i empreses específiques del Tercer Sector per tal de posar en valor la seva tasca absolutament imprescindible i necessària per a una important part de la població de la ciutat. En aquest sentit resulta necessària la inclusió de clàusules socials en els procediments de contractació pública que dugui a terme l'Ajuntament de Palma i els seus organismes i empreses públiques, valorant-ne les empreses amb conveni col·lectiu, les que millorin les bretxes salarials, les que practiquin l'ocupació estable i les que continguin programes d'igualtat de gènere.

En tot cas, davant aquesta situació d'emergència social, és imprescindible garantir el diàleg amb els agents socials i econòmics, prioritzant les mesures de promoció econòmica i l'ocupació com un element essencial, i transversal que es pugui expandir a les diferents actuacions públiques en les diverses matèries: esport, turisme, comerç, igualtat, entre d'altres, que s'han de plantejar des d'un perspectiva generadora d'ocupació.

No obstant això aquestes actuacions s'han de complementar amb un inevitable reajustament del model econòmic de la nostra ciutat, que s'ha d'abordar, igualment, des del consens i pacte entre el sector públic i els agents socials i econòmics. La diversificació de l'activitat econòmica, partint de les pròpies activitats tangencials al turisme, es un element imprescindible per a la garantia d'un model socioeconòmic que garanteixi, al mateix temps, ocupació digne i amb drets dels treballadors i treballadores de Palma i creixement econòmic sostenible.

En aquest sentit es irrenunciable potenciar els sectors econòmics i professionals emergents, amb l'objectiu de garantir l'eficàcia dels recursos a l'abast de la ciutat per a un desenvolupament local adient i que generi noves oportunitats d'ocupació digne i estable.

Per a la ciutat de Palma ha estat un objectiu tradicional i continu, intensificar les iniciatives orientades a reduir els efectes de l'estacionalitat turística i s'han d'establir mecanismes de coordinació entre tots els agents implicats per tal de distribuir l'afluència turística durant tots els mesos de l'any.

Per poder dur a terme aquest objectiu és imprescindible, per part de l'Ajuntament de Palma, tenir en compte les necessitats de tots els sectors econòmics i, en particular, el comercial. Per això, un dels models que cal enfortir de manera específica és el del comerç de proximitat que visualitzi el compromís social de donar vida i dignitat a tots els barris de la ciutat.

Finalment, ha de ser un compromís públic irrenunciable la millora de la formació dels ciutadans i ciutadanes de Palma, oferint una formació específica per a l'ocupació sempre tenint en compte les necessitats específiques de cada un dels sectors econòmics i professionals que suposi una millora de la seva ocupació i qualificació professional.

PLANTEJAMENTS GENERALS

Les entitats signants d'aquest compromís per l'ocupació, la cohesió social i el foment de l'economia productiva el Batle de Palma, Sr. José F. Hila Vargas, la Presidenta de CAEB, Sra. Carmen Planas Palou, el President de PIMEM, Sr. Jordi Mora Vallbona, el Secretari General de CC.OO. de les Illes Balears, Sr. José Luis Garcia Vidal i el Secretari General d'UGT de les Illes Balears, Sr. Alejandro Texías Muñoz.

Consideren que l'àmbit local resulta absolutament necessari per assolir amb responsabilitat, garantia i eficàcia els diferents objectius relatius a l'ocupació, la cohesió social i el desenvolupament econòmic sostenible, i, en definitiva, aconseguir una millora de la qualitat de vida i benestar de la ciutadania de Palma.

L'Ajuntament i les entitats que han subscrit aquest acord assumeixen el compromís públic d'orientar les seves propostes i actuacions en favor d'una ocupació de qualitat, i la integració social a través de la promoció econòmica, el foment de l'ocupació estable i les polítiques actives d'ocupació.

Les parts signants consideren que la millora de la qualitat de vida dels ciutadans i de les ciutadanes de Palma està plenament condicionada a la recuperació d'un nivell d'ocupació que garanteixi la dignitat dels treballadors i treballadores i el ple respecte dels seus drets, mitjançant la creació de millors llocs de feina per a tothom i una major cohesió social.

Amb l'objectiu d'assolir aquesta fita, Palma ha d'incrementar la productivitat i la competitivitat de la seva economia amb una aposta decidida per la formació, la participació social, la sostenibilitat, la innovació tecnològica i la promoció dels nous jaciments d'ocupació que permetin una diversificació econòmica adient.

Aquest Pacte prioritza el caràcter plenament participat i amb continu diàleg, per tal de dur a terme actuacions concretes orientades a col·lectius amb més dificultats sociolaborals (joves, aturats de llarga durada, persones amb discapacitat), per a la seva inserció laboral en igualtat de condicions.

Per aconseguir els seus objectius les parts que signen aquest acord, que tindrà vigència fins a la finalització d'aquest mandat, pacten i acorden el desenvolupament dels següents

OBJECTIUS ESPECÍFICS I ACTUACIONS

(I) Recuperació del diàleg amb les entitats socials i empresarials.

- Incorporació als diferents organismes municipals, de conformitat amb la normativa vigent, per tal d'establir mecanismes específics que garanteixin una col·laboració activa i permanent amb les entitats del sector.

(II) Potenciació del treball públic i estable.

- Avaluació permanent del serveis externs contractats per l'Ajuntament i, en el seu cas, s'impulsaran les actuacions que siguin necessàries per tal de reestructura i potenciar la tasca dels empleats públics amb l'objectiu d'assolir una millora en el servei públic a la ciutadania i evitar externalitzacions innecessàries.

(III) Garantia de presència de les petites i mitjanes empreses als procediments de contractació de l'Ajuntament de Palma.

- L'Ajuntament de Palma vetllarà, de conformitat amb la regulació vigent, per la presència de petites i mitjanes empreses als procediments de contractació de l'Ajuntament de Palma en igualtat de condicions i respectant els principis de publicitat i lliure concurrència.

(IV) Inclusió de criteris socials a les actuacions de l'Ajuntament de Palma.

- L'Ajuntament de Palma inclourà clàusules socials als seus procediments de contractació pública orientades a la garantia de condicions laborals dignes, i es compromet a no contractar amb empreses que no respectin els convenis col·lectius que siguin d'aplicació.

(V) Consolidació de PalmaActiva com a eina al servei de la creació d'ocupació de qualitat, millorant els seus mecanismes de formació, inserció i orientació.

- Garantir una xarxa pública de suport a les persones aturades i fomentar espais generadors d'iniciatives socio – laborals.

- Impuls i consolidació de programes d'orientació laboral, programes d'ocupació i formació en coordinació amb entitats públiques i privades.
- Desenvolupament de projectes específics d'ocupació/formació per a col·lectius vulnerables, així com per a sectors específics tals com joves i aturats de llarga durada i majors de 45 anys.
- Estimular la creació d'ocupació i d'un capital de talent divers i garantir la igualtat en el món laboral i formatiu.
- Potenciar l'Agència de Col·locació de l'Ajuntament de Palma.
- Consolidació de les xarxes de col·laboració públic – privada.
- Promoure la igualtat en el món laboral i formatiu.
- Potenciar la formació semipresencial i online

(VI) Promoció i foment de nous jaciments d'ocupació orientats a la innovació, creixement sostenible i economia solidària.

- Actuacions de desenvolupament del capital social i intel·lectual, mitjançant la promoció de la formació en TIC i perfils professionals emergents.
- Actuacions de foment i reconeixement empresarial en relació a millors projectes empresarials, d'estudiants, de base tecnològica i projectes audiovisuals.
- Promoció del sector audiovisual
- Desenvolupament del Centre d'Empreses de l'Ajuntament de Palma i amb suport específic per als projectes cooperatius, activitats creatives i sectors emergents.
- Promoció de les empreses cooperatives i de l'economia solidària, així com el foment del cooperativisme entre joves.

(VII) Consolidació d'un servei d'Atenció a l'emprenedor

- Programa d'Assessorament a Emprenedors, incloent-hi assessorament individual i grupal i un Centre de recursos per als emprenedors.
- Accions relatives al foment de l'esperit emprenedor: campanyes de conscienciació escolar i foment de xarxes d'emprenedors.
- Mentorització d'empreses.

(VIII) El turisme com a eina de creació d'ocupació de qualitat.

- Establiment de mecanismes de promoció d'un turisme sostenible com a instruments accessoris per a la generació de llocs de feina digna i amb drets; amb la finalitat de visualitzar els resultats de les temporades turístiques en la millora de la taxa d'ocupació.

(IX) Dinamització del comerç local i de proximitat.

- Reunions periòdiques del Consell Municipal de Comerç
- Suport al petit comerç mitjançant procediments de subvenciones per a la millora del comerç, premis al comerç, mentorització.
- Promoció de rutes comercials, prenent consideració amb el comerç accessible i els establiments emblemàtics.
- Projectes de conscienciació escolar a favor del petit comerç

(X) Compromís de l'Ajuntament de Palma per tal participar en projectes públics d'altres institucions públiques.

- L'Ajuntament de Palma participarà a les convocatòries públiques de projectes (Unió Europea, Estat, Comunitat de les Illes Balears), orientats a la millora de l'inserció laboral i formació dels ciutadans i ciutadanes de Palma.

COMISSIÓ DE SEGUIMENT

Els signants d'aquest Pacte procedeixen a la creació d'una comissió de seguiment de les matèries acordades.

Aquesta Comissió, que es reunirà, com a mínim, amb una periodicitat semestral i tindrà la funció de vetllar pel desenvolupament, revisió, renovació i modificació, si s'escau, dels acords incorporats al Pacte, d'interpretar-lo i concretar-lo en accions i que es dugui a terme l'avaluació de les seves actuacions i resultats.

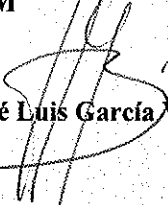
Formaran part d'aquesta comissió de seguiment quatre representants dels agents socials més representatius, quatre representants dels agents econòmics més representatius amb la mateixa proporció que tenen a la Mesa de Diàleg Social de la Comunitat Autònoma i quatre representants de l'Ajuntament.

Així mateix, la comissió de seguiment serà l'encarregada d'acceptar i homologar totes les possibles adhesions al pacte.

Sr. José F. Hila Vargas
Batle de Palma

Sra. Carmen Planas Palou
CAEB

Sr. Jordi Mora Vallbona
PIMEM

Sr. José Luis García Vidal
CCOO

Sr. Alejandro Texías Muñoz
UGT

Palma, 24 de gener de 2017

Aprovat per decret: AJT 201701097, de 23 de gener de 2017